

NOTITIES UIT DE IJSSELMEERPOLDERS -- 6

Peziza trachycarpa op het Abbertstrand

T. A. v.d. Berg
Wittemerslag 17, 8131 WH Wijhe

Berg, v.d. T.A. 2000. Notes from the IJsselmeerpolder -- 6. *Peziza trachycarpa* on the Abbertstrand. *Coolia* 43(1): 23-24.

A description is given of *Peziza trachycarpa*, a rare ascomycete found on the site of a camp-fire on a sandy beach on the edge of the IJsselmeer.

Op 9 oktober 1999 bezochten Gerrit van Duuren en de auteur het Abbertstrand.

Dit is een van de recreatiestranden, die bij het aanleggen van de vaargeul door de randmeren zijn ontstaan door het opspuiten van zand tegen de polderdijk. Het Abbertstrand ligt tussen de Roggebotsluis en de Elburgerbrug en bestaat uit een aantal graslanden, die gescheiden worden door loofhoutstroken. De strandstrook direct ten zuiden van restaurant "De Oase" wordt 's zomers gebruikt als natuurkampeerterrein. De merendeels Duitse kampeersers stoken 's avonds overal kampvuurtjes en je treft dan ook talrijke grotere en kleinere brandplekken aan. Omdat men niet steeds dezelfde stookplaatsen gebruikt, zijn ze van verschillende ouderdom.

Sedert 1975 wordt het Abbertstrand ieder jaar minimaal een maal per jaar bezocht en worden ook de brandplekken geïnspecteerd. Zo ook dit jaar. Op een van de brandplekken troffen we een aantal donkerbruine tot zwarte bekerzwammen aan, die elkaar probeerden te verdringen. Een tweetal exemplaren werd meegenomen om thuis nader gedetermineerd te worden. Met behulp van Maas Geesteranus (1967) kwamen we zonder problemen uit op *Peziza trachycarpa* Currey, de Purperbruine brandplekbekerzwam. De determinatie is bevestigd door Dr. J. van Brummelen en de exsiccaten worden in het Nationaal herbarium in Leiden bewaard.

Het "Overzicht" (Arnolds et al., 1995) zegt over deze paddestoel: "Zeldzaam in het gehele land; niet meer gemeld na 1976." In de Voorlopige Totaallijst van de Werkgroep Mycologisch Onderzoek IJsselmeerpolders, bijgewerkt tot en met 1998, wordt *Peziza trachycarpa* echter wel vermeld van het Muiderzand in 1988. Bij navraag bleek dat bij de controle van het herbarium van Rien Swart-Velthuisen, na de overdracht aan het Nationaal Herbarium in 1997 drie exsiccaten waren aangetroffen van resp. 10-09-1976 (verbrand bos omgeving Arnhem), 07-11-1987 ("De Sijsselt", Ede) en 29-11-1988

(Muiderzand, Almere). Ook Leen Bos (1998) vermeldt in zijn artikel "Het jaar na de brand bij Kootwijk" de vondst van vijf exemplaren op 12-11-1996. Op 14-11-1999 werd *Peziza trachycarpa* op een andere brandplek op het Abbertstrand aangetroffen en 30-11-1999 nog weer een vers exemplaar. *Peziza trachycarpa* komt vaker voor dan in eerste instantie werd gedacht en het loont beslist de moeite om brandplekken ook laat in het jaar te bezoeken. Dennis (1968), Ellis & Ellis (1988) en Moser (1963) plaatsen deze soort vanwege de ronde sporen in het geslacht *Plicaria*, terwijl Hohmeyer (1986) in zijn Europese sleutel tot de soorten van *Peziza*, de soort niet opneemt, daar hij alleen de soorten met ellipsvormige sporen onder dit geslacht rangschikt.

Beschrijving.

De meegenomen vruchtlichamen waren 20 x 10 en 25 x 15 mm. De elkaar verdringende exemplaren waren enigszins bekervormig. Twee later gevonden, meer vrijstaande exemplaren, waren vlak tot iets bolvormig. Het hymenium was zeer donkerbruin tot paarszwart; het receptaculum donker grijsbruin en wat wrattig met een ietwat gelobde rand.

De rijpe sporen waren 13-15 µm doorsnee, bolrond, lichtbruin van kleur en voorzien van afgeplatte wratten (bij Maas Geesteranus 11,2 – 12,5 µm., resp. bij Dennis en Moser 11-15 µm). De asci kleurden vrij zwak in Melzers reagens. De parafysen waren dun, hyalien, 2-3 µm breed. De top van enkele parafysen was voorzien van een lichtbruin kapje.

Literatuur.

- Arnolds, E., Kuyper, Th.W., Noordeloos, M.E. (red.) 1995. Overzicht van de Paddestoelen in Nederland. Nederlandse Mycologische Vereniging, Wijster.
- Bos, L. 1998. Het jaar na de brand bij Kootwijk. *Coolia* 41 (1).
- Dennis, R.W.G. 1968. *Britisch Ascomycetes*. Verlag J.Cramer, Lehre.
- Ellis, M.B. & Ellis, P. J. 1988. *Microfungi on miscellaneous substrates*. Croom Helm, London & Sydney.
- Maas Geesteranus, R.A. 1967. De fungi van Nederland II. *Pezizales*. I: 56. Wetenschappelijke Mededeling Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging 69. Hoogwoud
- Moser, M. 1963. *Ascomyceten*. Gustaf Fischer Verlag, Stuttgart.
- Hohmeyer, H. 1986. Ein Schlüssel zu den Europäischen Arten der Gattung *Peziza*. L.. Zeitschrift für Mykologie. Deutsche Gesellschaft für Mykologie. Schwäbisch Gmünd.

MEDEDELINGEN VAN HET NATIONAAL HERBARIUM (VOORHEEN RIJKSHERBARIUM)

Flora agaricina neerlandica vol. 4. Is uit!

Maandag 15 november 1999 verscheen het vierde deel van de 'Flora' met bewerkingen van de Strophariaceae (*Psilocybe* en *Pholiota*), en een deel van de Tricholomataceae (*Tricholoma*, *Porpoloma*, *Melanoleuca*, *Tricholomopsis*, *Baeospora*, *Hydropus*, *Megacollybia*, *Mycenella*, *Oudemansiella*, *Strobilurus* en *Xerula*); in totaal ruim 180 pagina's met 153 illustraties. Het boek zal in een van de komende afleveringen van *Coolia* worden besproken.

De prijs van deel 4 is helaas een stuk hoger dan die van de vorige delen: de prijs voor leden bedraagt f 115,-- voor een gebonden, en f 72,-- voor een ingenaaid exemplaar. Het boek is, na voorafgaande afspraak en tegen contante betaling, af te halen bij Chiel Noordeloos of Marijke Nauta, Nationaal Herbarium, Einsteinweg 2, Leiden. Tel. 0715 274736 (Chiel), 0715 274731 (Marijke). Ook zal het nieuwe floradeel te koop zijn tijdens de nieuwjaarsvergadering en de floradag in 2000.

Een nieuw onderzoeksproject aan *Leccinum*

Met ingang van 1 januari zal Henk den Bakker aanvangen met een revisie van de berkenboleten (*Leccinum*) in Nederland. Hij zal in 4 jaar tijd een bijdrage schrijven voor de Flora agaricina neerlandica, en tevens experimenteel onderzoek doen aan de soortvorming, soortgrenzen en fylogenie (afstamming) van deze groep. Het is de bedoeling dat dit alles leidt tot een proefschrift. Henk zal u op de nieuwjaarsvergadering in januari 2000 hierover een en ander vertellen. Hij zal worden aangesteld als Assistent in Opleiding (AIO) ten laste van het Kits van Waverenfonds.